

VI. BÖLÜM

ÇAMLICA KÖYÜ

ÇAMLICA KÖYÜ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Çamlıca İsminin Kaynağı:

Köyün ismi 1963' ten önce hayradost olarak geçiyor. İlçenin diğer köylerinde cami olmadığı için bu köye gelirlermiş. Buraya gelenleri köylü çok sıcak karşılar, yemekler yapar, mümkün olduğunca iyi ağırlarlarmış. Bu nedenle de hayradost hayırlı dosttan geliyor. Daha sonra köye gelen ağalar, hayradost köyünün etrafı çam ormanları ile kaplı olduğu için ÇAMLICA olarak değiştirilmiştir. (Bkz. Foto: 48,49,50)

Köyün Tarihi:

Çamlıca köyü Hasdere köyünden sonra ilçenin en eski köyüdür. İlçeye bağlı köyler arasında ilk cami 1956 yılında Çamlıca köyünde yapılmıştır.

Köyün Coğrafi Konumu ve Yerşekilleri:

Çamlıca Köyünün; kuzeyinde Şahinler Köyü , güneyinde Öznurtepe, batısında Ilıca, Doğusunda da Sugözü köyü bulunmaktadır. Orman köyü olarak kabul edilen Çamlıca köyü engebeli bir yapıya sahiptir. Bu nedenle yerleşim oldukça dağınktır.

İklim ve Bitki Örtüsü:

Köyde Akdeniz İklimi hakimdir. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı geçer. Yazların çok sıcak geçmesi sebebiyle köy halkı, yaz aylarını Gökkuşluk yaylasında geçirir. Köy doğal güzellik olarak yeşil bir görünümdeydir. Bahar ve yaz aylarında köy evleri meyve ve çam ağaçları arasında kaybolmaktadır.

Ulaşım Olanakları:

Çamlıca Köyü ilçeye 27 Km. uzaklıktadır. Köye giden yolun 20. Km. asfalt, 7 Km. ise toprak ve taş yoldan oluşuyor. Eğitim için farklı köylere giden öğrencilerin ulaşımı özellikle bu taş yol sebebiyle çok zorlaşıyor.

Dil :

“ İnsanı öteki primat türlerinden ayıran başlıca özelliği, ondaki konuşma yeteneğidir. Bu açıdan dilin önemi, anlamı alet ve eşya yapımının bile ötesindedir. Konuşma yeteneği insanın temel niteliğidir. Bu yetenekten yoksun olmak ise insandan daha alt düzeydeki yaratıklara özgüdür.” (Wells 1994:157)

Bölgedeki konuşma dilinin özellikleri incelendiği zaman yöresel olan unsurların hakim olduğu görülür. Konuşma dilinde özellikle katmak, yapmak, gitmek gibi eylemlerin farklı söylendiği konuşma şekli hakimdir.

Din:

Çamlıca Köyü’ nin dinsel özellikleri incelenirse tamamının müslüman olduğu görülmektedir. Köyde bulunan camide dini ibadetlerini yerine getirmekte olan Çamlıca Köyü halkı İslamiyetin getirmiş olduğu vecibeleri ellerinden geldiği kadar yerine getirmeye çalışmaktadır. Kutsal gün ve geceler de , bayramlar ve dini konularda birlikte hareket etmekte, caminin yanında bulunan ahşap çardakta her konuda fikir alışverişinde bulunmaktadırlar. Aynı zamanda köyün imamı olan Musa Şerif (Bkz. Foto :57) köylünün her zaman güvendiği, fikirlerine temağ edildiği bir kişilk olmuştur.

ÇAMLICA KÖYÜNDE MEVCUT ALTYAPI HİZMETLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Yol : Gazipaşa ilçesine 27 Km. uzaklıkta olan Çamlıca Köyü yolunun 20 km. asfalt 7 km. sinin de toprak ve taş olduğunu belirtmiştik. Köyde okul olmaması nedeni ile özellikle her gün diğer köylere okula giden öğrenciler, bu yolları kullandıkları için zor şartlar altında yolculuk yapmaktadırlar.

Su: Köyde içme suyu olarak köye ait çeşmeler kullanılmaktadır. İlk olarak 1957 yılında yapılmıştır. (Bkz. Foto:17)

Elektrik : Köyde bulunan diğer altyapı hizmeti elektriktir. Köydeki tüm evlerde var olan elektrik kullanımı bulunmaktadır.

Telefon: 1994 yılında köye ilk kez telefon hizmeti gelmiştir. Her hanede bulunmamaktadır.

Kanalizasyon: Çamlıca Köyünde kanalizasyon bulunmamaktadır.

KÖYÜN ORTAK KAMU MALLARI

Köyde bulunan ortak kamu malları Cami , Okul (Bkz. Foto: 12,15) , Kooperatif Binası(Bkz. Foto: 19) ve Mezarlıktır. (Bkz. Foto : 21,22)

KÖY YÖNETİMİ

Küçük bir sosyal yaşam birimi olan köyün idari açıdan yönetimini incelediğimizde muhtarlık ve azalarından oluşan bir yapının olduğu görülmektedir. Köyün tüm sorunları ile ilgilenen köy muhtarı Süleyman Özcan (Bknz. Foto: 3) bu görevi 5 yıldır sürdürmektedir.

KÖYDE ADLİ OLAYLAR

Köy genelinde meydana gelen adli vakalarla ilgili bilgi öğrenmeye çalışırken araştırmayı yaptığımız yıl adliyeye intikal ederek hapis cezası ile sonuçlanan bir cinayet bilgisi öğrendik. Köyde zaman zaman çeşitli sebeplerden dolayı gerginlik yaşanır ancak tarafların kendileri anlaşmaları sonucunda sorun çözümlenmeye çalışılır. Hatırı sayılır kişiler, özellikle muhtar ve köyün imamı sorunların çözümünde arabuluculuk yaparak taraflara yardımcı olmaktadır.

ÇAMLICA KÖYÜ' NÜN SOSYO-KÜLTÜREL ÖZELLİKLERİ

Giyim Alışkanlıkları: Çamlıca da köy yaşamının mecbur kıldığı, iş yapmayı engellemeyecek giyim şekli geçerlidir. Kadınlar basma etek altına yine aynı kumaşlardan yapılmış şalvara benzer pantolon, erkekler de aynı şekilde şalvarı tercih etmektedirler. Kadınlar başlarına eşarp ya da tülbent bağlayarak hem yılların getirdiği bir alışkanlığı sürdürüyor hem de köy yollarının toprak olmasından kaynaklanan toz bulutunu bir anlamda saçlarından uzak tutmaya çalışıyorlar. Genç bayanlar ise kot giymeyi tercih ediyorlar. Lastik pabuçlar hem kadınların hem de erkeklerin vazgeçemediği bir giyim unsurudur. Genç kızlar sadece düğünlerde makyaj yapıyorlar. Kadınlar ise en güzel eşarplarını bu özel günlerde kullanıyorlar. Erkekler (damat dışında) kravat takmıyor.

Beslenme Alışkanlıkları : İnsanların biyolojik olarak ihtiyaçları olan maddeleri sağlayabilmeleri için belirli bir takım gıda maddeleri tüketmek durumundadır. Şehir ve köy yaşamı yeme alışkanlıklarında kendine özgü bir çizgi içerisinde olduğundan köye gidişimiz sırasında yemekler konusunda tereddüt yaşamıştık. Ancak bu konuda ben ve çalışma arkadaşım Burcu Ertunç herhangi bir problem yaşamadık.

Bu konuda köyün tamamını da gözlem yapamadığımız için misafir olarak evinde kaldığımız ailenin ve bize sofralarını açan komşulardan yaptığımız gözlemleri aktarmak istiyorum. Köy genelinde ortalama 3 öğün yemek yenmektedir. Bunlar sabah kahvaltısı, öğlen yemeği ve akşam yemeğidir. Yemekler genel olarak yerde yenmektedir. Halının üzerine serilen bir sofra bezinin ortasına yerleştirilen büyükçe bir tepsinin üzerinde yemekler gelmektedir. Sofrayı hazırlama işi hane başkanı eşi ya da evin kız çocuğu tarafından yapılmaktadır. Yemeklerle birlikte tüketilen ekme köy kadınlarının yapmış olduğu yufka ekmeğidir. Çok nadir olarak, ilçeye gidenlerin aldığı fırın ekmeği tüketilmektedir. Biz köyde kaldığımız süre boyunca yufka ekmeğini tüketirken eğer o gün ilçeden gelmiş ise fırın ekmeğini tükettiklerini gördük. Fırın ekmeğine ulaşmak daha zor olduğu için tercihlerini bu yönde kullandıklarını belirttiler. Masa hazırlandıktan sonra başta evin babası olmak üzere sofraya oturulur ve herkese ayrı çatal ya da kaşık verilir. Evin hanımı en son masaya oturur. Yemek yerken dışardan biri

geldiğinde hemen masaya buyur edilir. Sabah kahvaltıları genelde domates, peynir, zeytin ve yumurtadan oluşan genelde kızarmalarında yapıldığı bir öğündür. Patates ve biber kızartılması da sabah kahvaltılarında tüketilen yiyecek olmaktadır. Şarküteri ürünlerinin tüketimi, nadiren uzaktan gelen misafirleri olduğunda yapılmaktadır. Yaz-Kış aylarında kahvaltılık ürünlerinin tüketiminde farklılıklar yoktur.

Köyde yapılan yemeklerin özellikleri incelendiğinde bir çoğunun özellikle evde yapılan gıda maddelerinden ya da bahçede yetiştirilen ürünlerden hazırlandığı görülür. Yemekler genel olarak tahıl ya da sebze ağırlıklı malzemelerden hazırlanır. Başta fasulye olmak üzere nohut ve patates ile yapılan yemekler karşımıza çıkmaktadır. Çamlıca Köyünde yöreye özgü geleneksel yemekler yapılmaktadır. Bu yemekler hakkında genel bilgi aktaralım:

Göleviz: Göleviz patates gibi yumruları bulunan bir bitkidir. Limon suyu ile harmanlanarak patates yemeği şeklinde pişirilir. Kuru baklagil eklenerek servis yapılabilir.

Pişme: Yaz sebzelerinden özellikle patlıcanla yapılan domatesli sebze yemeğidir.

Yahni: Arpacık soğan ve kemikli et ile yapılır.

Ülübü Piyazı : Kuru börülce haşlanıp, haşlanmış yumurta, soğan , maydonoz, limon ve zeytinyağı ile yapılır. Soğuk yenir.

Fıstıklı Ayran Tarhanası: Buğday kırması, ayran, yer fıstığı, tereyağı ve kırmızı biberle pişirilip limon eklenerek yapılır.

Heyire: Tereyağında un kavrulup, süt ya da su eklenerek krema kıvamında pişirilir. Hafif ama besleyici özelliğinden dolayı daha çok hasta çorbası olarak biliniyor.

Yumurta Çorbası: Tereyağında kırmızı biber kavrulur su eklenir. Çırpılmış yumurta ve limon ilave edilir.

Bakla çorbası: Kırılmış kuru bakladan yapılır.

Maş Çorbası: maş mercimeğe benze kurubaklagil çeşididir. Haşlanıp kabuğu alınır. Ezme mercimek çorbası gibi yapılır.

Porçlu ekmek: sakızlak (çitlembik) çiçeğini hamurla karıştırıp gözleme şeklinde yapılır.

Dolaz: Kırılmış yufka üzerine tereyağı, pul biber ve su dökülerek yapılır.

Ovmaç: Yeşil biber, soğan, domates kavrulup kırılmış yufka ekmekle ovalanır. Kuru çökelek ve ya diğer peynir türleri ile tüketilir.

Göce : Buğday, arpa ve mısır kavrulup öğütülür. Elde edilen un pekmez, bal, yoğurt ve ile karıştırılıp tüketilir.

Heleş: Açılarak kurutulmuş incir, pekmez ile kaynatılıp reçel haline getirilir. Tatlı olarak tüketilir.

Bulgurca: Taze mısırın haşlanıp kurutulduktan sonra bulgur şeklinde öğütülmesi ile elde edilir. Çorba ve pilav olarak kullanılır.

Kurukeş (Kuru çökelek) : Çökeleğin kurutulması ile elde edilir. Kahvaltılık olarak hamur işlerinde kullanılır.

TOPLUMSAL ÖDÜLLENDİRME VE CEZALANDIRMA

Köyde bir kişi yanlış ve ya hata olarak değerlendirilen bir işi yaparsa köylü tarafından dışlanarak cezalandırılır. Bu durum erkeklerin ilişkilerinde olduğu gibi kadınların ilişkilerinde de aynıdır. Kadınlar iyi ve ya kötü olayları genelde birlikte iş yaparken konuşur, erkekler ise köyün camisine ait çardağın olduğu yerde sohbet için toplandıklarında konuşurlar. Olumlu anlamda tavır sergileyen biri de baş tacı edilir. Yardıma ihtiyacı olduğu her şeye köy halkı tarafından yardım edilir.

Diğer köy toplumları gibi namus, çamlıca halkı için de önemli olduğundan namusa gelebilecek bir zarardan ötürü akrabaları hariç hiç kimse o kişiye yüz vermez.

HİTAPLAR VE YAKLAŞIMLAR

Dil ile ilgili daha önce de belirttiğimiz gibi günlük konuşma dilinde özellikle katmak, yapmak, gitmek gibi eylemlerin farklı söylendiği konuşma şekli hakimdir. Eylemlerin sonuna – verdim, -gari kelimeleri eklenerek söylenmektedir. Örneğin uzanmak kelimesi yerine dengiliverdim şeklinde söylenebilmektedir. Buna ek olarak – gari kelimesi de bazı eylemlerin sonuna sıkça eklenmektedir.

Erkekler eşlerinin annelerine analık, babalarına da babalık derken gelinler anne - baba diyerek hitap ederler.

Uzakta gördüğü birine ya da evinin önünden geçen bir komşusuna seslenmek isterken “hööy” diyerek orda olduklarını, size seslendiklerini belirtmeye çalışırlar.

Büyük-küçük olduğu ayırt edilmeden kendi içlerinde birbirlerine sen diye hitap edebiliyorlar. “siz” biz hitap ederken saygıyı düşünerek söylediğimiz halde genelden bahsettiğimizi algılayabiliyorlar. Günlük konuşma ve hitaplar hakkında sohbet ettiğim bir çocuk köylünün, bizim karşımızda biraz daha kibar konuşmaya çalıştığını belirtmişti.

MEVSİME UYGUN HAZIRLIKLAR:

Çamlıca Köyünde Aralık, Ocak ve Şubat ayları ağaç kesimi ile geçmektedir. Genelde hayvanların bakımı ve ev işleri ile uğraşan kadınlar da yardım amaçlı ağaç kesimlerine katılmaktadırlar. Ormancılık aynı zamanda Çamlıca Köyü halkının önemli bir geçim kaynağıdır.

Mart, Nisan ve Mayıs aylarında fidan dikimi ve özellikle mayıs ayı itibari ile yaylaya çıkacak ailelerin hazırlıkları ile geçer.

Çamlıca köyü halkı Haziran, Temmuz, Ağustos ayının sonuna kadar ilçeye bağlı Gökkuzluk yaylasında sıcaklardan kaçma ve dinlenme amacı ile yaylaya göçerler.

Besinin bol olduğu bu aylarda sebzeler, meyveler, tahıllar ve et gibi yiyecekler kış için saklanır. Turşu, konserve, pastırma, un, tuzlama, kavurma, peynir güneşte kurutma ve başka yöntemlerle saklanmaya elverişli hale getirilen yiyecekler kışın tüketilir.

Eylül ayı yayladan köye dönüş ile birlikte temizlik, odun hazırlığı ve yaz aylarında da yapıldığı gibi kurutulacak yiyeceklerin hazırlığı yapılır.

Ekim ayı ile birlikte nar ve yer fıstığı gibi ekinler toplanır, buğday – arpa ekimi yapılır. Kışlık yakacak odun ihtiyaçları için hazırlık başlar ve kasım ayında da soba kurulumu yapılır.

DOĞUMDAN ÖLÜME YAŞANAN RİTÜELLER

Doğum: Doğum öncesi akraba ve komşulardan tecrübeli ve yaşlı kadınlar evde toplanır. Doğumu ebe gerçekleştirir. Köyde sağlık ocağı olmadığı için doğum evde yapılmaktadır. Ancak son yıllarda ilçenin devlet hastanesinde yapılan doğum oranları artmıştır. Doğumdan sonra göbedelik töreni yapılır. Maddi durumu iyi olanlar yemek verir iyi olmayanlar ise lokum ve bisküvi dağıtırlar.

Ad koyma : Yeni doğan bebeğe genelde aile büyüklerinin isimleri verilir. Ad koyma için özel bir gelenek yoktur.

Askere Uğurlama ve Karşılama: Askere gidecek gencin evinde ve ya bahçesinde tüm köylü gündüz toplanır ve yemek verilir. Akşam çalgılı düğün yapılır. Arkadaşları “ en büyük asker bizim asker” diyerek bağırır ve askere gidecek gence takı takılır, düğün biter. Yola çıkmadan önce akrabaları gelir, helalleşilir ve arkasından su dökülerek uğurlanır.

Karşılama ise yakın akrabalara yemek verilir.

Evlilik : Evlenmede geleneksel usuller olan kız isteme ve düğün törenleri yapılmaktadır. Evlenme süreci genelde erkeğin ya da ailenin kız beğenmesi ile başlar. Ailenin beğendiği kız erkeğe söylenir ve eğer kızı tanımıyorsa görmesi istenir. Oğlan kızı beğenip beğenmediğini ailesine söyler. Eğer kendi beğendiği ve evlenmek istediği bir kız varsa yine ailesi ile paylaşır ve süreç başlar. Kız istemede oğlan evi kız evine haber gönderip ziyaret etmek istediklerini belirtir. Kız evine aile büyüklerinden biri ve

ya komşulardan yaşlı ve ağız iyi laf yapan birini sözcü olarak alıp giderler. Dünürcü denilen bu ziyarette konuya doğrudan girilmez. Çaylar kahveler içilir, ikramlar yapılır ve uzun uzun sohbet edilir. Zaman ilerledikten sonra sözcü konumundaki kişi “ Allah’ın emri üzeri, peygamber kavli üzeri oğlumuz’ na sizden hısımlık (akrabalık) diliyoruz,” der. Kız babası hemen bir cevap vermez, başını eğerek “ Biz büyüklerimize danışalım, düşünelim kısmetse olur” der. Bir süre sonra bu ziyaret yinelenir. Oğlan tarafı “geçen günkü sözünüz ne oldu?” diye sorar. Ama kız babası gene kesin bir cevap vermez. “ düşünelim” der. Kız evi naz evidir. Kız evi tarafından da onaylanan durum dünürcü ile haber gönderilerek düğün hazırlıklarına başlanması istenilir. Bunu dışında gençler kendi aralarında anlaşarak ta evliliğe karar verebilmektedir. Kaçma –kaçırma da köyde sıkça rastlanan bir durumdur. Bu durumda evlilikten önceki aşamaların hiç biri yapılmaz. Gençler kendi çabalarıyla ya da en son ailelerin rızasını alarak evlenirler.

Ölüm: Ölüm her yerde olduğu gibi Çamlıca’ da da üzüntüyle karşılanır. Cenaze yıkanır ve defnedilmesi için işlemlere başlanır. Abdest aldırılan naaş, toprağa verilir. Her aile mezarlıktan dönen kişilere yemek yapar.